

SaaS-investeringer

Oppfølging av KST-vedtak

Kontrollutvalget 19.10, sak 65/26

Til kontrollutvalget i Hitra kommune

BREV NR. 5 SKILLET DRIFT INVESTERING

Kommuneloven §14-9 angir at utgifter til drift skal føres i økonomiplanens driftsdel, driftsbudsjettet og driftsregnskap, og skal bare finansieres av løpende inntekter. Kommunen har ikke lov til å ta opp lån for å finansiere driftsutgifter iht. til kommuneloven kapittel 14.

Revisor har for inntektsårene 2022, 2023 og 2024 påpekt i tilbakemeldingsbrev til Hitra kommune at kommunen har bokført driftsutgifter i investeringsregnskapet. Kommunen har rettet noen av forholdene som er påpekt. Vi kan imidlertid ikke se at kommunen har omklassifisert **utgifter til skytjenester innen IT fra investeringsutgifter til driftsutgifter.**

Foreningen for god kommunal regnskapsskikk (GKRS) publiserte 3.mai 2023 notatet «Digitale løsninger og avgrensning mellom drift og investering». Av notatet framkommer det at SaaS- programvare som tjeneste - eies og kontrolleres av skyleverandører, og derfor ikke kan anses som kommunens varige driftsmiddel. For at programvare skal kunne klassifiseres som et varig driftsmiddel, må kommunen, tilsvarende som for andre varige driftsmidler, regnes som reell eier eller reell medeier av programvaren, jf. KRS nr. 4 punkt 3.2 nr. 3. Kommunen eier i utgangspunktet ikke programvare i den forstand at kommunen har alle rettigheter knyttet til programvaren. **Utgifter knyttet til SaaS- programvare må derfor bokføres i driftsregnskapet.**

Kommunen må innrette seg etter gjeldende regelverk så raskt som mulig. Hvis ikke kjøp av SaaS- programvare bokført i investeringsregnskapet ved utgangen av 2023 og 2024 rettes innen avleggelse av regnskapet for 2025, vil forholdet tas inn i revisors beretning.

Med hilsen

Kari Anne Gaare
Statsautorisert revisor
Oppdragsansvarlig revisor

Direkte ☎ 41 67 85 45 eller ✉ kari.gaare@revisionmidt norge.no

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Kommunedirektørens vurdering og tilbakemelding

Vurdering

Dagens regelverk sier klart at SaaS-utgifter ikke kan føres som investering, fordi kommunen ikke er reell eier av systemet og derfor ikke oppfyller kravene til et varig driftsmiddel. Dette regelverket bør utfordres av økonomiske og styringsmessige hensyn.

SaaS gir langsiktig og strategisk nytte – på linje med andre investeringer

Selv om kommunen ikke eier programvaren, gir SaaS-løsninger en **varig og strategisk nytteverdi** helt på linje med andre IT-investeringer:

- Tjenesten blir brukt daglig over flere år.
- Løsningen inngår i kommunens tjenesteproduksjon på lang sikt.

I investeringsregnskapet er formålet å fange opp **anskaffelser som gir nytte over tid**. SaaS-løsninger oppfyller akkurat dette – de gir flerårig nytte og legger grunnlag for effektiv drift.

SaaS erstatter tradisjonelle investeringer i IT-programvare som tidligere kunne aktiveres

GKRS sitt notat om digitale løsninger beskriver hvordan kommunene tradisjonelt har kunnet aktivere egenutviklede digitale løsninger eller programvare som kommunen eier (immaterielle eiendeler).

Digitalisering skjer i dag primært gjennom skytjenester. Moderne programvareanskaffelser (SaaS) **erstattet** det som tidligere ble regnet som investering. Regnskapsreglene har ikke holdt tritt med den teknologiske utviklingen. Regjeringen har også i flere omganger i sine statsbudsjett sagt at det skal satses på digitalisering og i ny digitaliseringsstrategi i 2025 er det satt som mål at Norge skal bli verdens mest digitaliserte land.

Andre sektorer behandler IT-tjenester som investeringer

- I privat sektor (regnskapsloven / IFRS) kan betydelige IT-prosjekter – inkludert skytjenester – delvis aktiveres når de inngår i et utviklings- eller implementeringsprosjekt.

SaaS-anskaffelser er ofte store, strategiske og flerårige – ikke “løpende drift”

Kommuneloven begrenser **driftsregnskapet** til utgifter som går til løpende tjenesteproduksjon og daglig drift.

Store SaaS-anskaffelser:

- *Krever flerårige kontrakter.*
- *Tilsvarende store investeringer i kommunens digitale infrastruktur.*
- *Medfører omstilling, opplæring og integrasjonsarbeid.*

Dette er ikke “ordinær drift”, men strategiske tiltak som normalt ville blitt behandlet som investering om teknologien hadde vært fysisk eller eid av kommunen.

Regelverket er basert på eierskap – ikke nytte eller realitet

Revisorbrevet til Hitra kommune slår fast:

*«SaaS kan **ikke** regnes som varig driftsmiddel fordi kommunen ikke er reell eier. Utgifter til SaaS må føres i drift».*

Denne vurderingen bygger på et formelt eierskap (KRS nr. 4) og ikke et realitets- eller nytteperspektiv. At eierformen endres, endrer ikke den økonomiske realiteten i prosjektet. Av den grunn bør kommuneregnskapet moderniseres slik at digitale engangskostnader, ikke bare fysisk eierskap, kan aktiveres.

Manglende mulighet for aktivering gir skjev økonomistyring

Når store digitaliseringsløft **må tas i drift**, oppstår problemer:

- Løpende budsjett spises opp av store engangsutgifter.
- Det går utover tjenestene og handlingsrommet.
- Kommuner fristes til å utsette digitalisering, selv om det hadde gitt langsiktige gevinster. Dette kan spesielt gå utover små og mellomstore kommuner der det kan være en uforholdsmessig stor økonomisk belastning å investere og i nye systemer.

Hitra kommunestyre 26s behandling av sak 3/2026 i møte den 05.02.2026:

Behandling

Revisor Kari Anne Gaare deltok via teams da kommunestyret behandlet denne saken.

Logman Alnour Mohammed Adam (Ap) var innvilget permisjon og uteble fra behandlingen av denne saken. Kommunestyret telte dermed 24 av 25 representanter i denne saken.

Lars P. Hammerstad (Uavh.) fremmet følgende forslag til vedtak:

Kommunestyret ber kommunedirektøren om å følge gjeldende regelverk på skillet drift og investering på digitale løsninger.

Bjørn Morvik (FrP) fremmet følgende forslag til tilleggspunkt til innstillingen:

Kommunedirektøren bes om å ta saken inn til KS for videre avklaring.

Bjørn Morvik (FrP) ba om et gruppemøte. Dette ble innvilget.

Kommunestyret voterte deretter mellom kommunedirektørens innstilling og forslaget fremmet av Lars P. Hammerstad (Uavh.). 17 stemte for kommunedirektørens innstilling og 7 stemte for forslag fremmet av Hammerstad. Dermed ble innstillingen vedtatt. Følgende representanter stemte for forslaget fremmet av Hammerstad:

- Arnt J. Breivoll (Ap)
- Heidi Kristine Fugelsøy (Ap)
- Bergitte Stormo (R)
- Cathrine Lossius (R)
- Lars P. Hammerstad (Sp)
- Bjørn Morvik (FrP)
- Bjørg Reitan Bjørgvik (FrP)

Forslag fremmet av Bjørn Morvik (FrP) fikk 23 stemmer for og 1 stemme imot. Forslaget ble dermed vedtatt. Dag Willmann (H) stemte imot forslaget.

Vedtak

Hitra kommunestyre vedtar at praksisen med å bokføre engangsutgifter knyttet til innkjøp og etablering av skybaserte IT-programvare (SaaS) i investeringsregnskapet fastholdes.

Kommunedirektøren bes om å ta saken inn til KS for videre avklaring.

OPPLEVE

HØSTE

LEVE

SMAKE

SKAPE

Bestilling fra kontrollutvalget

Orientering til kontrollutvalget - oppfølging av kommunestyrets vedtak i sak 3/2026

På kontrollutvalgets møte 07.09.2026 ble det under sak 60/26 Innspill til kontrollarbeidet, vedtatt å be kommunedirektøren om en orientering om oppfølging av kommunestyrets vedtak i sak 3/2026.

Kontrollutvalget fattet enstemmig følgende vedtak:

Kontrollutvalget ber kommunedirektøren om en orientering om status på gjennomføring av kommunestyrets vedtak i sak 3/2026, andre setning, Utgifter til digitale løsninger - prinsipp skille drift/investering. Orienteringen gis på kontrollutvalgets møte 19.10.2026.

Under henvisning til kontrollutvalgets vedtak i sak 60/26 ber vi herved om at kommunedirektøren i Hitra kommune orienterer på kontrollutvalgets møte 19.10.2026

Status

Kommunedirektøren har vært i kontakt med KS v/ leder i Trøndelag.

Henvendelsen er videresendt til deres økonomer, men ikke mottatt svar enda.

Til videre oppfølging...